

Can Serra de l'Església

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Rocafort
Alçada: 426

Coordenades:

Latitud: 41.71686
Longitud: 1.93618
UTM Est (X): 411507
UTM Nord (Y): 4618887

Classificació

Número de fitxa 08182 - 178
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 1691101DG1119S0001MY
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart i Laura Bosch
Data de registre de la fitxa: ds., 23/07/2016 - 02:00

Descripció

Can Serra de l'església s'alça a l'extrem nord de l'elevació rocosa on s'aixeca el nucli urbà de Rocafort. La masia de planta rectangular consta de planta baixa i dos pisos. La coberta és de teules àrabs a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana principal, orientada a migdia. L'estructura de la casa manté algunes

diferències respecte a d'altres masies. A la planta baixa hi ha l'entrada clàssica dels masos amb les diferents dependències ambdós costats; originàriament a l'entrada hi havia el bestiar i a mà esquerra la cuina amb el forn de pa. En construir posteriorment el costat dret, es va desallotjar el bestiar de l'entrada i van anar a la nova cort. Al fons, on normalment hi ha el celler, s'havia emprat com a graner. La planta pis està delimitada per la sala on tots els comensals es reunien al voltant de la taula i a cada costat les diferents dependències i habitacions. Finalment, sota coberta hi havia el paller, que actualment està reformat com a dependències d'ús familiar.

També es conserva l'antiga era, el celler i dependències annexes que s'han reconvertit per a usos terciaris, com un restaurant. L'antic femer, excavat a la roca és ara una piscina. També conserva la bassa excavada a la roca.

Del celler es conserva un trull d'oli amb les dues pedres i el mecanisme de rotació i una premsa de cargol i la roda, de fusta, que n'augmentava la pressió en el darrer tram de la premsada. Aquesta premsa, segons informació del propietari, tan s'utilitzava per acabar de treure el màxim profit de la premsada per obtenir oli, com per la verema. Al costat, hi ha els dipòsits de decantació i una caldera per mantenir l'aigua calenta que també havia estat emprada per destil·lar licor. Al costat hi trobem la part de la bodega amb algunes bótes que fins fa poc encara s'utilitzaven, diferenciant les de vi ranci, moscatell, vi dolç o vinagre i vi negre. Les terres de Can Serra contenen el forn de calç de la Riera de Mura i la resclosa que l'any 1962 es va perdre per una riuada. Captava l'aigua per regar els horts de la casa a partir d'un rec excavat a la roca i al terra que arribava fins a la casa. També tenia forn d'obra propi.

Observacions:

És un dels dos masos, conjuntament amb Can Prats, que ostentaven la propietat de la major part de terres del terme. Del camí del Prat cap a ponent pertanyien a Can Prat i cap a llevant a Can Serra. Segons la documentació de la casa el propietari ens explicava que les cases del carrer Major que miren a llevant es van construir al segle XVIII, al voltant de 1780, i les que miren a ponent, cent anys després.

Història

La casa ha estat des dels orígens propietat de la mateixa família. Només ha canviat dos cops de cognoms pel tema d'heretar una pubilla. La primera vegada fou a principis del segle XIX quan el cap de família, Martí Serra de l'Església, mor deixant la dona embarassada d'una filla. Amb poc més de 15 anys la casen amb el segon fill dels Vives de Sant Vicençs. Des de llavors el cognom Serra es perd en favor de Vives. La segona vegada que canviarà de cognom serà en la propera generació, ja que el marit porta el cognom de Baylina. El terreny sobre el que s'han alçat les cases de Rocafort, del nucli actual, pertanyen una part a Can Prat i l'altra a Can Serra de l'església.

Les primeres referències documentals de la propietat reculen fins el segle X, segons informació de Valentí Baylina. Tot i que en la bibliografia (Ballvé: 1998) es comença parlant de Ramon Serra, documentat l'any 1317. Aquestes terres rendien vassallatge als senyors del Castell de Rocafort fins que la vídua de Pere de Sitjar en fa donació a Sant Benet de Bages.

Sembla que l'actual església de Santa Maria podria pertànyer antigament al mas, així com la capella de Sant Aon (Abundi), avui desapareguda.

Bibliografia

BALLBÈ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Ed. Centre d'Estudis del Bages. Barcelona.

